

R O Z H O D N U T I E

Číslo: 0005/2020/E-EU
Číslo spisu: 5284-2020-BA

Bratislava 15.12.2020

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky, ako orgán príslušný na konanie podľa § 4 ods. 1, § 9 ods. 1 písm. b) druhého bodu, § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 15 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a článku 16 odsek 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou vo veci udelenia **výnimky z článku 16 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou**

rozhodol

podľa článku 16 odsek 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou a § 13 ods. 2 písm. n) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov tak, že pre regulovaný subjekt **Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.**, Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 **u d e ľ u j e** na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 výnimku z článku 16 ods. 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou.

Odôvodnenie

Spoločnosť Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava, IČO: 35 829 141 (ďalej len „účastník konania“) podľa článku 16 ods. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou (ďalej len „nariadenie č. 2019/943“) ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy (ďalej len „PPS“) na území Slovenskej republiky doručila Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, v čase doručenia návrhu odboru vecnej regulácie, (ďalej len „úrad“) dňa 20. 08. 2020 žiadosť o výnimku z článku 16 ods. 8 nariadenia č. 2019/943, ktorá bola zaevidovaná pod podacím číslom úradu 21740/2020/BA.

Podľa článku 16 ods. 8 nariadenia č. 2019/943, PPS nesmie obmedziť objem kapacity spojovacích vedení, ktorý má byť sprístupnený účastníkom trhu, ako spôsob riešenia preťaženia vo svojej ponukovej oblasti alebo ako prostriedok riadenia tokov, ktoré vyplývajú z transakcií v rámci ponukových oblastí. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie výnimiek podľa odsekov 3 a 9 tohto článku a uplatňovanie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 2019/943, sa považujú

ustanovenia odseku 8 za splnené, pokiaľ sa dosiahnu tieto minimálne úrovne dostupnej kapacity pre medzioblastný obchod (ďalej len „MACZT“):

a) v prípade hraníc, v súvislosti s ktorými sa využíva prístup založený na koordinovanej čistej prenosovej kapacite, predstavuje minimálnu kapacitu 70 % prenosovej kapacity pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti a zohľadnení nepredvídaných udalostí, ako je stanovené v súlade s usmerneniami pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (ďalej len „nariadenie (ES) č. 714/2009“);

b) v prípade hraníc, v súvislosti s ktorými sa využíva prístup na základe toku, predstavuje minimálnu prahovú hodnotu rozpätie stanovené výpočtom kapacity dostupnej pre toky vyvolané medzioblastnou výmenou. Rozpätie sa stanoví ako 70 % kapacity pri dodržaní limitov prevádzkovej bezpečnosti vnútorných a medzioblastných kritických prvkov siete a zohľadnení nepredvídaných udalostí stanoveným v súlade s usmerneniami pre pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia prijatého na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009.

Na bezpečnostné rezervy, kruhové toky a vnútorné toky na každom kritickom prvku siete sa môže použiť 30 % kapacity.

Na základe vyššie uvedeného účastník konania v predmetnej žiadosti uvádza, že nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1222 ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelovanie kapacity a riadenia preťaženia (ďalej len „nariadenie 2015/1222“) stanovuje prevádzkovateľom prenosových sústav povinnosť implementácie metodiky výpočtu prenosovej kapacity na základe toku (ďalej len „FB“) alebo metodiky založenej na koordinovanej čistej prenosovej kapacite (ďalej len „cNTC“). Na základe nariadenia 2015/1222 bola spracovaná a schválená metodika výpočtu kapacít pre denný časový rámec v rámci regiónu pre výpočet kapacít CORE (ďalej len „Core DA CCM“). Core DA CCM stanovuje prevádzkovateľom prenosovej sústavy poskytovať 70 % MACZT pre spôsob výpočtu prenosovej kapacity na základe toku. Implementácia Core DA CCM momentálne nie je ukončená, testovanie a uvedenie do prevádzky je predpokladané v priebehu roka 2021.

Národné regulačné orgány EÚ odhlasovali dňa 26. 06. 2020 na Energetickom regulačnom fóre spoločný dokument, ktorý stanovuje požiadavky regulačných úradov na minimálny obsah žiadosti o udelenie výnimky z článku 16 odsek 8 nariadenia č. 2019/943, na základe ktorého musia žiadosti o výnimku spĺňať aspoň tieto požiadavky:

- PPS uvedú kritické prvky sústavy alebo aspoň hranice ponukovej oblasti EÚ na ktoré sa výnimka uplatňuje;
- PPS umožnia regulačným orgánom vykonávať riadne monitorovanie súladu požiadavky 70 % a samotnej výnimky. Jednoduchá žiadosť o oslobodenie od požiadavky 70 % nie je prijateľná, ale má ponúkať minimálnu úroveň kapacít a riadne monitorovanie úrovne kapacity sprístupnenej počas obdobia výnimky. Platné alternatívy sú napríklad údaje o tom, aká úroveň kapacity sa dostane na trh, a ktoré zníženia pod 70% s tým súvisia, ktorý je opodstatnený dôvod žiadosti o výnimku a ako sa vo výpočte kapacity odráža výnimka pre konkrétny kritický prvok sústavy.
- V článku 16 ods. 9 nariadenia 2019/943 sa výslovne vyžaduje, aby PPS zverejnili metodiku a projekty, ktoré poskytnú dlhodobé riešenie problému, ktorým sa chce výnimka zaoberať. Výnimka sa musí jasne zaoberať týmito otázkami alebo prinajmenšom obsahovať časový harmonogram prijatia takejto metodiky a projektov. Ďalej sa uvádza, že národné regulačné

orgány si uvedomujú, že túto požiadavku nie je možné v niektorých prípadoch splniť a ak k tomu dôjde, PPS v žiadosti o výnimku jasne vysvetlia, prečo nemôžu vyššie uvedenú metodiku zverejniť.

- Pokiaľ je to možné, PPS v rovnakom regióne na výpočet kapacity sa pokúsia ďalej zosúladiť a harmonizovať prístupy a výpočty. PPS by mohli napríklad preskúmať spoločné prístupy k monitorovaniu fázy paralelného chodu a k riešeniu kruhových tokov na interných kritických sieťových prvkoch.

Účastník konania vo svojej žiadosti uviedol:

- dôvod žiadosti o udelenie výnimky – prevádzková bezpečnosť,
- rozsah žiadosti o udelenie výnimky – sťahuje sa na všetky kritické prvky sústavy, ktoré tvoria hranice ponukovej oblasti Slovenskej republiky a to konkrétne:

Hranica SK-CZ

- V270 P. Bystrica - Lískovec
- V280 Senica - Sokolnice
- V404 Varín - Nošovice
- V424 Križovany - Sokolnice
- V497 Stupava - Sokolnice

Hranica SK-PL

- V477 Lemešany - Krosno-Iskrzynia
- V478 Lemešany - Krosno-Iskrzynia

Pozn.: linky V477 a V478 sú konštruované ako dvojité vedenie.

Hranica SK-HU

- V448 Gabčíkovo - Győr
- V449 Levice - Göd

Hranica SK-UA

- V440 Veľké Kapušany - Mukačevo,
- monitorovanie dodržiavania 70% MACZT,
- projekt vedúci ku splneniu požiadavky 70% MACZT obsahujúci aktuálny harmonogram spustenia Market couplingu pre denný časový rámec na základe toku v regióne výpočtu kapacity Core,
- spôsob výpočtu minimálnych hodnôt obchodovateľných prenosových kapacít.

Úrad podľa článku 9 nariadenia 2019/943 je povinný sa pred udelením výnimky poradiť s regulačnými orgánmi ostatných členských štátov, ktoré tvoria časť dotknutého regiónu výpočtu kapacity.

Úrad po obdržaní žiadosti od účastníka konania žiadosť preskúmal a dospel k záveru, že nebola v súlade s ustanovením článku 16 ods. 9 nariadenia č. 2019/943 a neobsahovala dostatočné odôvodnenie. Na základe uvedeného, úrad listom č. 25548/2020/BA zo dňa 22. 10. 2020 požiadal účastníka konania o doplnenie podania a zodpovedanie otázok, vznesených v rámci predloženia žiadosti o výnimku, regulačným orgánom ostatných členských štátov dotknutého regiónu výpočtu kapacity.

Účastník konania doplnil listom č. PS/2020/011996 zo dňa 29. 10. 2020, zaevidovaným pod podacím číslom úradu č. 26255/2020/BA, žiadosť o výnimku o zdôvodnenie na základe pripomienky regulačným orgánom ostatných členských štátov dotknutého regiónu výpočtu kapacity.

Úrad spolu s regulačnými úradmi ostatných členských štátov dotknutého regiónu výpočtu kapacity vyššie uvedené doplnenie preskúmal a dospel k záveru, že žiadosť neobsahovala dostatočné odôvodnenie, a to konkrétne účastník konania nepreukázal zníženie rozsahu výnimky v súlade s článkom 16 odsek 9 nariadenia č. 2019/943. Úrad následne listom č. 26559/2020/BA zo dňa 05. 11. 2020 vyzval účastníka konania o doplnenie podania o zníženie rozsahu výnimky.

Účastník konania dňa 13. 11. 2020 listom č. PS/2020/012508 zo dňa 11. 11. 2020, zaevidovaným pod podacím číslom úradu 27216/2020/BA, okrem iného informoval úrad, že žiadosť zníženie výnimky oproti výnimke, ktorú úrad vydal rozhodnutím č. 0027/2019/E-EU zo dňa 20. 12. 2020, nepovažuje za požiadavku, ktorá je plne v súlade s princípmi a legislatívnymi povinnosťami, ktoré sú kladené účastníkovi konania v oblasti zabezpečenia bezpečnej a spoľahlivej prevádzky prepojenej prenosovej sústavy, špecificky v situácii, kedy v rámci žiadosti a jej následnom doplnení je preukázané, že aj pri hodnotách MACZT podľa výpočtov Agentúry pre spoluprácu energetických regulátorov (ďalej len „ACER“), ktoré sú pod úrovňou vyžadovaných cieľových hodnôt MACZT, dochádza k porušovaniu bezpečnostného kritéria N-1.

Dňa 18. 11. 2020 sa úrad zúčastnil telekonferencie realizovanej prostredníctvom expertnej skupiny ACER - Capacity Calculation ET na ktorej prezentoval doplnenie žiadosti o výnimku podľa z článku 16 odsek 8 nariadenia č. 2019/943. Na stretnutí bolo zo strany regulačných úradov ostatných členských štátov dotknutého regiónu výpočtu kapacity vyzdvihnuté úsilie účastníka konania o zdokonaľovanie technických možností a poskytnutia čo najväčšieho množstva kapacity spojovacích vedení účastníkom trhu, ktoré poskytuje za predpokladu dosiahnutia prevádzkovej bezpečnosti. Aj napriek argumentom (hypotetickosť výpočtov, prevádzková bezpečnosť) pre neuvedenie konkrétnych čísel, ktoré úrad poskytol, bol úrad požiadaný o doplnenie konkrétnych číselných údajov vyjadrujúcich objem minimálnej kapacity spojovacích vedení, ktorú je účastník konania schopný zabezpečiť s odôvodnením, že každý PPS musí vedieť predpokladať približný stav vo svojej sústave. Ďalej bolo zo strany regulačných úradov ostatných členských štátov dotknutého regiónu výpočtu kapacity uvedené, že doplnenie môže obsahovať aj vymenovanie podmienok, za akých daný stav nebude možné dodržať. Na základe uvedeného úrad dňa 23. 11. 2020 listom č. 27640/2020/BA vyzval účastníka konania o doplnenie podania.

Účastník konania dňa 25. 11. 2020 listom č. sPS/2020/002337-3 zo dňa 25. 11. 2020, zaevidovaným pod podacím číslom úradu 27847/2020/BA, doplnil podanie a v liste uviedol, že pri praktickom používaní metodiky výpočtu MACZT na základe odporúčania č. 01/2019 ACER pre nekoordinovaný NTC prístup a následnej interpretácii výsledkov vidí nasledovné nedostatky:

- nevhodné uvažovanie „Coordination Area“ pre výpočty MACZT,
- nekonzistentnosť prístupu,
- filozofická nekozistentnosť výpočtu MACZT,
- nevhodnosť metodiky pre analýzu budúcich stavov a nastavenie stimulov pre rozvoj prenosovej sústavy.

Účastník konania uviedol, že s prihliadnutím na vyššie uvedené problémy a nedostatky na základy výzvy č. 27640/2020/BA na doplnenie podania spracoval návrh hodnôt minimálnych prenosových kapacít, ktoré by mohol garantovať pre rok 2021 pri splnení špecifických podmienok definovaných v prílohe 1 listu č. sPS/2020/002337-3.

Účastník konania uviedol, že sprístupní účastníkom trhu minimálne:

- 30% pre dovoz CZ-SK,
- 30% pre vývoz SK-CZ,
- 30% na dovoz PL-SK,
- 30% pre export SK-PL,
- 30% na dovoz HU-SK,
- 30% na vývoz SK-HU

prenosových kapacít minimálne na 80% obchodných intervalov v danom období. Hodnoty boli vypočítané na základe predbežných výsledkov testovacej prevádzky ACER, pričom bola zohľadnená jednotná koordinačná oblasť zahŕňajúca všetky 3 hranice ponukovej oblasti (SK-CZ, SK-PL a SK-HU) vrátane vplyvu tretích krajín.

Účastník konania v prílohe ďalej uviedol, že nemôže zaručiť navrhované úrovne MACZT v prípade, že:

- Výpočet MACZT sa uskutoční pre 3 samostatné koordinačné oblasti (jedna koordinačná oblasť = jedna hranica ponukovej oblasti), ako ich zohľadňuje ACER pri výpočte „monitorovania MACZT pre S1 2020“.
- Spustenie nových cezhraničných vedení SK-HU, plánované na 04/2021, bude mať negatívny vplyv na úrovne MACZT vzhľadom na povahu výpočtu a vyhodnotenia MACZT navrhovanú ACERom.
- Bude existovať oprávnená potreba udržiavať činnosť vzájomne prepojených energetických systémov v rámci bezpečnostných limitov.

V tomto doplnení účastník konania doplnil všetky požiadavky na doplnenie a úrad má za to, že boli odstránené nedostatky podania.

Úrad konštatuje, že žiadosť účastníka konania po doplnení spĺňa vyššie uvedené minimálne požiadavky. Úrad v rámci tohto konania spolupracoval regulačnými úradmi ostatných členských štátov dotknutého regiónu výpočtu kapacity a konštatuje, že žiaden z týchto príslušných regulačných orgánov do stanoveného termínu nepodal proti žiadosti účastníka konania žiadnu námietku. Pričom táto skutočnosť bola potvrdená prostredníctvom elektronickej komunikácie medzi príslušnými regulačnými orgánmi a ktorá je zaevidovaná pod podacím číslom úradu 29144/20209/BA. Na základe tejto skutočnosti sa má za to, že všetky príslušné regulačné orgány s udelením výnimky pre účastníka konania súhlasia. Úrad má za to, že boli v rámci tohto konania splnené všetky podmienky vyplývajúce jednak z príslušných právnych aktov Európskej únie a jednak aj z príslušných právnych predpisov právneho poriadku Slovenskej republiky.

Na toto konanie sa podľa § 41 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov nevzťahuje ustanovenie § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), keďže úrad vychádzal pri vydaní rozhodnutia iba z podkladov predložených účastníkom konania, ktorému sa zároveň vyhovel v plnom rozsahu.

Úrad vykonal procesné úkony vyplývajúce právnych aktov Európskej únie a zo správneho poriadku, posúdil a vyhodnotil podklady nachádzajúce sa v spise č. 5284-2020-BA a v priebehu správneho konania s účastníkom konania priebežne prerokovával všetky pripomienky a návrhy a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia.

Podľa článku 26 služobného predpisu úradu č. 09/2020 Organizačného poriadku sa konania začaté a právoplatné neukončené, v ktorých pôsobnosť vykonával odbor alebo oddelenie podľa organizačného poriadku účinného do 31. októbra 2020, dokončia podľa organizačného poriadku účinného od 1. novembra 2020.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Odvolanie treba podať na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky, P. O. BOX 12, Bajkalská 27, 820 07 Bratislava 27, a to v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Branislav Galbavý
riaditeľ

Rozhodnutie sa doručí:

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., Mlynské nivy 59/A, 824 84 Bratislava 26